

Jezus Chrystus praji:

Waša wutroba so njestróž! Wěrcé do Boha a wěrcé do mnje! (Jan 14,1)

Hdyž so wěsty wotrězk žiwjenja skónči a nowy so započnje, so druhdy bojimy. Tak móže so to na příklad stać, hdyž něchtó šulu wuchodži abo hdyž je swoje džěto zhubił abo nahle ćežko schorił. To, štož bě nam znate, dže ke kóncej, a što nam nowy wotrězk žiwjenja přinjese, je nam njeznate. A puć wróco je nam zawrjeny. Pytamy pomoc, zo bychmy zmužiće do přichoda hić móhli.

Jezus nam pokaza, zwotkel móžemy pomoc dóstać. Wón praji: Woprawdžita pomoc leži w dowěrje do Boha. Měnju, zo je to za wšitkich, kiž so přichoda boja, wulke wolóženje. Njetrjebamy wjac na sebje a na swoje mocy swoju nadžiju stajeć. Móžemy so k Bohu dđeržeć a so wot njeho wjesć dać. Dowěra do Boha je jenička móžnosć, nowy wotrězk w našim žiwjenju bjez stracha přiwzać. Pola Boha namakamy pomoc, kotruž nam nichtón wzac njemóže a kotraž tež potom wobsteji, hdyž žaneje druheje pomocy wjac njeje.

S. Albert

**Žohnowany
póstny čas a
radostne jutry**

**přeje wšitkim čitarjam
redakcija Pomhaj Bóh**

Modlitwa na Čichi pjatk

Wšehomácny Wótče, wěcny Božo, ty sy swojemu Synej dał ćerpjeć, zo by přewinył hrěch a winu. Pomhaj nam, zo bychmy jeho ćerpjenje džakownje wopominali, wodaće swojich hrěchow dóstali a wumóženje wot wěčneje smjerće dobyli. Přez našeho Knjeza Jezusa Chrystusa, twojeho Syna, kiž je z tobu a ze swjatym Duchom žiwy a knježi wot wěčnosće hač do wěčnosće.

Hamjeń

Foto: J. Maćij

Ja zrudny sym a sam so hidžu we swojich hrěchach z bolosću; jich hromadu ja wjetšu widžu, hač pėska leži při morju. Ach, Wótče, smilny zrudženym, so na mni smil, ja zrudny sym.

Ja zrudny sym; mje z' swojoh zboža je hrěšna chrobłosc storčila; mi trašnje twoje kaznje hroža a čorneho mje moluja. Ja womazany ze wšěm złym nětk stróženy, nětk zrudny sym.

Ja zrudny sym; ach moje zlóscé su Chrysta na križ přibile! Ja wina sym, zo do stysknosće a k smjerći Jezus daty je. Ja martrował sym jeho z tym, zo činjach hrěch; duž zrudny sym.

Ach tróštuj mje po twojim słowje, ja hrěšnik ležu w' hłubinje, wšón błudny sym we swojej hłowje a zaržu w twojim njewjedrje. Ach, słabu sćinu njedolem, daj tróšt a hrěšne mocy zlem.

Mje tróštuj, žiwjenje ty moje, rjekń słowo a mje požohnuj. Praj: "Wodate su hrěchi twoje, so změruj nětk a wotpočuj!" Ja prošu chory, hubjeny: Přińdź, luby Božo, z tróštom ty!

Ach tróštuj ty mje ze sylnosću, zo bych we žiwje wěrje stał a wobstajnje so z wjesołosću we dobrych skutkach zwučował. Daj, Knježe, z lutej' smilnosće kaž wolu tak tež činjenje!

(skrótsene)

Friedrich von Matthisson
serbsce Jan Kilian

Budyske powěsće (2) Pětr z Přišec

Mikławšowa wěža škitaje něhdy jónu zastup do města Budyšina. Na južnej stronje, hdyž wot Hrodoweje hasy k Mikławškej džeš, widziš na wjeršku gotiskich wrotow brodatu musku hłowu, z kamjenja wudypanu. Wona dopomina

na měščanskeho pisarja Pětra z Přišec.

Wo nim so sčehowace powěda:

W zlych dnjach wokoło 12. oktobra 1429 wobarach so Budyscy měščenjo w horcej bitwje přećiwo nawalej husitow. W tutym času přihotowaše Pětr z Přišec worakawu přeradu přećiwo swojemu ródnemu městu. Wón poprysa sklady třěleneho procha z wodu a wobwiwaše kłoki, kotraž přećiwo njeprěcelam wutřeleše, z papjerkami, na kotrychž bě te městna naspomniť, kotraž běchu mjenje zakitowane. Dale je pječa spytał měščanske wrota wotewrić a je tež w měsće woheń zamskriť. Hdyž jeho skónčnje lepichu a zajachu, přizna swoje złoštnstwa. Zasadzichu jeho k surowej smjerći. 3. februara 1430 jeho wotprawichu.

Powědka abo wěrnosc? Nowše slědženja dwěluja wšak na tym, zo bu Pětr z Přišec přerady města dla zasudzeny.

Podata **Gabriela Gruhlowa**

Na wjeršku
Mikławšowych
wrotow w Budyšinje
je spóznać kamjeń z
muskej hłowu.

Brodate wobličo
Pětra z Přišec

Fotce: G. Gruhlowa

Zapokazanje nowego dolnoserbkego fararja Hansa-Christopha Schütta

Wosebna namša jo se swěšila 27. januara w Žylojskej cerkwi blisko Chošebuzy. Nic jano, až jo to byta jubilejna 100. namša z Božym blidom, na kotarejž jo se dwójcy prjatkowalo (J. Frahnaw a H.-Ch. Schütt). Na njej jo se donětejšny serbski prjatkar a dušepastyř Juro Frahnaw z Picnja rozžognował a młody Dešański farar Hans-Christoph Schütt jo pšewzel jogo nadawki.

Ako dar z Gorneje Łužyce jo pšepodať farar Mallink fararjeju Schüttoju gornoserbski lekclonar.

Fotce: M. Wirth

K tomu stej pšišlej wuшы konsistorialny raźc Jochen Muhs wot Barlinskego konsistoriuma a něgajšny wuшы promšt Reinhardt Richter. Žylojski farar na wuměnkú Dieter Schütt, farar Cyril Pjech a Christina Kliemowa, člonki žěłoweje kupki Serbska namša, su gromaže z kněžom Frahnawom a H.-Ch. Schüttom swětocnu namšu wugotowali. Božko jo był kněz farar Helmut Hupac, pšedsedař Spěchowanskego towa-

ristwa za serbsku rěc w cerkwi, chory.

Wušej 170 namšarjow a gosći, mjazy nimi teke wšake fararje ako Klaus Lischewsky z Wětošowa, su pšichwatali nježelu wotpołdnja do Žylojskeje cerkwyje. Samo z wukraja (z Pragi a Vancouvera), ale teke z Barlinja a ze Slěpjańskich stron su pšišli. Promšt Chošebuskego cerkwinego krejza Matthias Blume jo z postrownym słowom wuwital namšarjow a fararjow. Z Budyšina stej pšichwatałej kněz farar Jan Malink a Měrcin Wirth wot gornoserbskego cerkwinskego towaristwa. Wonej stej z rědnymi struskami a lubymi słowami a glukuzycenjami wuwitaloj kněza Frahnawa a młodego fararja Schütta. Teke synodal Manfred Hermaš z Rownego jo namšarjow postrowił. Na namšy jo spiwal Žylojski serbski chor a pozawnowa kupka z Dešna jo grała. Na końcu jo se spiwalo „Kněžo Bog, šichwalimy“. Werner Měškank jo zasej pšigotował rědne spiwarske łopjena, dokulaž nowe spiwarske ga njejsu hyšći gotowe. Po namšy su se wšykne zmakali na zgromadne kafejpiše w cerkwi.

Se nažejamy, až bužo se młodemu fararjeju glucyš serbsku rěc wejsanarjow nawuknuš a wutšoby serbskich namšarjow dojšpiš. To jomu žycymy z celeje wutšoby. Gaž won teke

Hans-Christoph Schütt – farar w Dešnje a zagronity za serbske žěto w Dolnej Łužycy

tym lužam na gubu glěda, ako jo to raz Gołkojski farar Fryco cyniť, kotaryž jo Stary testament do serbskeje rěcy pšestajil, pon se jomu to zgłucyjo.

Siegfried Malk

Mjazy namšarjami su byli farar n. w. Klaus Lischewsky ze žěnskeje z Wětošowa, Roža Šenkarjowa z Rownego, Werner Měškank z Chošebuzy, farar Jan Malink a pšedsedař SET Měrcin Wirth z Budyšina (wotlěwa). Foto: S. Malk

Serbski superintendent abo „Beauftragter ...“?

1. apryla poda so Serbski superintendent Albert na wuměnk. Kak ma so serbske džěło po tym dale wjesć? Tute prašenje zaběraše wobdźělnikow na njedawnymaj zeńdženjomaj Serbskeho wosadneho zwjazka w Budyšinje.

Na přenju zhromadźizny, kiž wotmě so sobotu, 26. januara, w Mnišej bašće, bě z Drježdźan přijět wyši krajnocyrkwinski rada Harald Bretschneider. Něhdže 35 přitomnym rozloži wón předstawy krajnocyrkwinského zarjada:

Městno Serbskeho superintendenta (50-procentowske džěłowe městno) so tuchwilu njewobsadzi, dokoľž žada sej zastojnstwo superintendenta, zo ma wón wjacorych fararjow nawjedować. Tuchwilu pak je jenož jednoho serbskeho duchowneho. Džěło, kiž je dotal Serbski superintendent wukonjał, ma přewzać farar z pomjenowanjom „Beauftragter der Sorben bei der Landeskirche“ (tohorunja 50-procentowske džěłowe městno). Tute rozrisanje – tak H. Bretschneider – ma wjacore lěpšiny. Sprěnja wostanje Serbow nastupacy cyrkwinski zakon z lěta 1949, w kotrymž je městno superintendenta zapisane, dale płaćiwy. Wobsteji potajkim možnosć, zo so, hdy by w přichodže zaso wjacorych serbskich fararjow było, městno Serbskeho superintendenta zaso wobsadzi. Zduha wotpowěduje zalutowanje mzdy za superintendenta lutowanskim naprawam we wobłuku strukturneje reformy krajnej cyrkwy. A střeća wobsteji dale zwisk mjez

ewangelskimi Serbami a krajnocyrkwiskim zarjadom, přetož „Beauftragter der Sorben bei der Landeskirche“ podsteji direktnje krajnocyrkwiskemu zarjadej. Jeho městno

Wyši krajnocyrkwinski rada Harald Bretschneider z Drježdźan rozložil na zwjazkowej zhromadźiznje 26. januara wobzamknjenje krajnej cyrkwy.

ma status krajnocyrkwinského farskeho městna (Landeskirchliche Pfarrstelle). Zjimajo apelowaše H. Bretschneider, zo jemu na tym zaleži, zo Serbja začuwaja, zo cyrkej to serbske njewottwari, ale zo jedna

so wo sprawne rozrisanje, kiž wotpowěduje wuwicu w krajnej cyrkwi runje tak kaž džensnišim potřebnosćam Serbow.

Wuwjedženjam H. Bretschneidera wjetšina přitomnych njepřihłosowaše. W běhu diskusije so zdžěli, zo su so přednesene předstawy hižo we wjednistwje krajnej cyrkwy wobjednali a zo su wobzamknjene. Tole wubudzi dalšu diskusiju. Po zakonju ma so do wobsadźenja městna Serbskeho superintendenta słyšeć wosadny zwjazk. Tajke słyšenje pak so njebě wotměło. Jenož mały kruh je dotal wo planach krajnej cyrkwy wědał. Wosadny zwjazk pak je so hakle tu na zhromadźiznje přez wuwjedženja H. Bretschneidera informował. Po nimale třihodźinskej diskusiji so přitomi dojednachu na dalše zeńdženje zwjazkoweje zhromadźizny bjez zastupjerja krajnej cyrkwy.

Druhe zeńdženje wotmě so pjatk, 8. februara, z 31 wobdźělnikami z 15 sakskich a šleskich wosadow na Michalskej farje. Wobzamkny so list, w kotrymž zwjazkowa zhromadźizna sej nowowobsadźenje městna Serbskeho superintendenta žada a swoje přećiwjenje přećiwo wašnju postupowanja cyrkwinského wjednistwa w tutej naležnosći wupraji. Zdobom zwurazni swoju nadźiju na konstruktiwnu rozmołwu ze zastupjerjemi krajnej cyrkwy. List je so wotpósłał na sakskeho krajneho biskopa Volkera Kreba a na krajnocyrkwinski zarjad w Drježdźanach. **Měrcin Wirth**

Čehodla trjebamy Serbskeho superintendenta?

Zastojnstwo Serbskeho superintendenta je nam Serbam nimoměry wažne. Po přenjeje swětowej wójnje běchu sej Serbja wuwjowali městno serbskeho wyšeho fararja a po druhej městno serbskeho superintendenta. 80 lět stawiznow Serbow w sakskej krajnej cyrkwi njeměto so lochkomyslnje přeńć. Hižo před 20 lětami je so wo nowowobsadźenju městna Serbskeho superintendenta diskutowało. Tehdy je so z přistajenjom S. Alberta jako Serbskeho superintendenta tute prašenje na dobro Serbow rozrisalo.

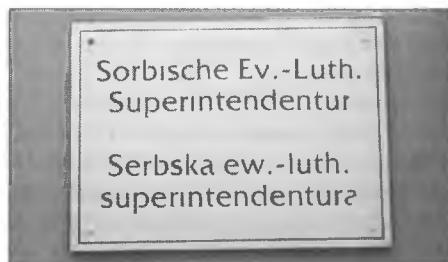
Džensa mamy so znowa wo swoje připoznaće prócować. Hinak hač jedyn „Beauftragter“ krajnej cyrkwy při sakskim krajnym sejmje abo jedyn „Rundfunkbeauftragter“ ma so Serbski superintendent starać wo wšitke pola cyrkwinského žiwjenja jedneho cyłeho luda, mjenujcy serbskeho – a to bjez toho, zo by dalšich sobudželaćerjow měł. Za tute wobšěrne džěło je administratiwna poľnomoć trěbna. Kak husto je superintendent Albert wo tym rozprawjał, zo dóstawa w někotrych wosadach skerje podpěru wot zwonka cyrkwy stejacych Serbow dyžli wot němskeho fararja. Kak by so jemu zešlo, hdy by so wón jako „Beauftragter“ předstajil?

Polo skutkowanja Serbskeho superinten-

dentu su wšě wosady dwurěčneje Hornjeje Łužicy. To je jeho regionalny zastojnski wobłuk, wo kotryž ma so starać a za kotryž je zamołwity. (Po dorěčenju mjez Zhorjelcom a Drježdźanami ma Serbski superintendent tež wosady Ewangelskeje cyrkwy šleskeje Hornjeje Łužicy zastarać.) Mjez fararjemi tutoho wobłuka je Serbski superintendent nawjedowacy duchowny za wšě serbske prašenja. Wón dyrbi měć prawo, w tutech wosadach předować, Bože wotkazanje wudžěleć, křćeńcy, wěrowanja a pohrjebny wotměć a serbske wosadne žiwjenje dohladować a podpěrować. Wón ma fararjow a druhich cyrkwinskich sobudželaćerjow dušepastyrse wobstarać, ma jich zastojnske džěło dohladować a so wo jich kubtanje starać. Wón dyrbi měć prawo wizitacije dwurěčnych wosadow, prawo ordiněrowanja a zapokazanja serbskich fararjow. Skóržby ma zjadować, zwiski k biskopej a krajnocyrkwiskemu zarjadej wudžeržować a jimaj rozprawjeć kaž tež posrědkować zarjadnske zwiski mjez fararjemi a cyrkwiskim zarjadom. Do wobwodnych cyrkwinskich zarjadow dwurěčneho teritorija měł być integrowany. Za wšě tajke nadawki a prašenja je so we wustawkach krajnej cyrkwy Sakskej zastojnstwo superintendenta zapisało. Tež

serbski duchowny, chce-li wšě tute nadawki zdokonjeć, trjeba tute zastojnstwo superintendenta – Serbskeho superintendenta –, wusměrjene na ewangelskich Serbow a na serbske naležnosće, ale w zhromadnym džěle z němskimi superintendantami. Za to trjebamy serbski cyrkwinski zakon kaž tež wotpowědne zarjadnske rjadowanja.

W běhu wjac hač poľstalětneho wobstaća serbskeho cyrkwinského zakonja je so stało zastojnstwo Serbskeho superintendenta z připóznatej instituciju mjez Serbami a Němcami, křesćanami a ateistami. Jeho słowo ma wahu. Njewobsadźenje městna Serbskeho superintendenta by při čěkej narodnej situaci ewangelskich Serbow było wopačny signal, kiž njeby jenož nam Serbam, ale tež krajnej cyrkwi na škodu był. To pak so njesmě stać. **Měrcin Wirth**

Tafla na Jerjowej w Budyšinje skedźbnja na sydło Serbskeho superintendenta. Njebudže tafla w přichodže hižo trěbna?

Foće: T. Malinkowa

Rozprawa Serbskeho superintendenta na léto 2001

Podata na zwjazkowej zhromadźiznje 26. januara 2002

Nadwosadne džěło

Pomhaj Bóh: Wot Serbskeho wosadneho zwjazka a Serbskeho ewangelskeho towarstwa wudawany časopis dósta z lětom 2002 nowe wuhotowanje.

Nutrnosće w rozhlósu so po dotalnym wašnju dale wjedzachu. Pozitiwnje ma so wuzběhnyć, zo so serbske kemše a wosadne popołdnja w rozhlósu wozjewjeja.

Serbski cyrkwinski dzeń: W léće 2001 wotmě so cyrkwinski dzeń we Łazu. Wobdźělenje zastupjerjow sakskeje krajneje cyrkwy a cyrkwy šleskeje Hornjeje Łužicy so pozitiwnje hódnoćeše.

Superintendent Albert při swojej rozprawje na zwjazkowej zhromadźiznje

Foto: T. Malinkowa

Serbski kubłanski dzeń: Tež w léće 2001 wotmě so kubłanski dzeń z kemšemi, přednoškami a rozprawy wo serbskim džěle.

Ekumena: Ekumeniska nutrnosć k zahajenjeju noweho šulskeho léta a dalša nutrnosć běštej jeničkej zhromadnej zarjadowani. Nimo toho je so w mjeńšim kruhu wo wudaću zhromadnje nabožnje terminologije wuradźowalo.

Nabožna wučba: W Serbskej zakładnej a srjedźnej šuli so prawidlownje nabožina podawa. Štyrjo wobdźělnicy dachu so při kónčnych pruwowanjach 10. lětnika w nabožinje pruwować a docpěchu dobre wuslědky. Tuchwilu wuwučuje so 49 šulerjow w pjeć skupinach.

Konfirmacija: Štyri pačerske džěci buchu na serbskich kemšach konfirměrowane.

Džěło z džěćimi: Městno za serbske džěćace a młodźinske džěło njemóžeše so hišće wobsadzić.

Serbski bus: Jězba wjedzeše nas do Kamjenskich kónčin. Kaž hižo w lětach do toho bě wulět zwjazany z Božej službu.

Ochranowske Hesta so zaso wot Serbskeho ewangelskeho towarstwa wudachu.

Džěło we wosadach

Sakska krajna cyrkej

Kemše a wosadne popołdnja so we hłownym kaž dotal wotměwachu. Nowej běštej dwurěčneje Božej službyje w Michałskej wosadze w Budyšinje a w Hodźiju. Na wosadnym popołdnju we Wuježku w Hrodzišćanskej wosadze běchu reporterjo

telewizije MDR přítomni, zo bychu najwjerčeli přinošk za telewizijny magacin „Wuhladko“. Tutón přinošk je so tež wusylat.

Cyrkej šleskeje Hornjeje Łužicy

W Klětnom, Łazu, Nowym Měsće, Slepom, Wochozach, Delnim Wujězdze a Bětej Wodze so po dotalnym wašnju wosadne popołdnja wotměwachu. W Spalach w Kulowskej wosadze so zaso štyri Bože služby swjećachu. Wosadne popołdnja na Horach, w Židzinom a Čisku běchu skromnišo wopytane hač w léće do toho. Přičina toho drje je njedosahace wozjewjenje serbskich zarjadowanjow we wsach Wojerowskeje wosady.

Wuhlad

W přnim kwartalu lěta 2002 so serbske zarjadowanja dale wjeddu kaž dotal. Přez mój wotchad na wuměnk k 1. aprylej 2002 dóndže k přeměnenjam w džěle mjez ewangelskimi Serbami.

S. Albert

Rozžohnowanje

Z 1. aprylom poda so Serbski superintendent Siegfried Albert na wuměnk. Na dwurěčneje Božej službyje přěnu njedzela po jutrach, 7. apryla, budže ze swojeju zastojnstwow jako Serbski superintendent a jako farar Michałskej wosady wužohnowany. Započatk kemšow je w 14.00 hodź. Wšitycy su wutrobnje přeprašeni.

Wosadne popołdnjo w Njeswaćidle

Přnje lětuše wosadne popołdnjo w Njeswaćidle wotmě so njedzela, 10. małego rózka. Wone so zahaji z něhdy šěroko znatym kěrlušom „Twar, o moja duša, twar na Boha“. Zeserbšćit je jón zaslužbny serbski wučer a hudźbnik Korla Awgust Fiedler. Jeho jadriwe słowa a spodobna melodija wjazachu hnydom na spočatku w bohatej ličbyje přítomnych do rjaneje zhromadnosće.

Zakład za duchowne rozpominanje Serbskeho superintendenta Alberta běchu bibliske słowa po 1. Pětra 4,10: „Služće jedyn druhemu, kóždy z tym darom, kiž je dósta.“ Wón pokaza na to, zo su kóždemu z nas wot Boha spožčene dary drje wšelake, ale wšitke su jenak trěbne a wužitne za cyłk. Mamy tute dary zdobom wobhladować jako nadawk, z nimi nic jeno sebi, ale tež Bohu a blišemu njesebične služić.

Při slódnym kofeju, kiž nas znutřka a tež zwonka přijomje zhrě, džěše mjez druhim wosebje wo nastajenje dalších milinowych

wětrnikow w našej wokolinje. Njeměło to tak daleko sahać, zo so z tym přijomny napohlad našeje rjaneje domizny kazy a z lutej techniku zwohidža. Při potrebjce měli so po přepruwowanju móžnosćow w kóždym wjetšim wobwodze městna nadeńć, hdžež so tajke krosna wužitnje připrawjeć hodža.

Dale wozjewi bratr Handrij Wirth, zo tež lěta pojedže Serbski bus, a to 8. požnjena. Tón króc wopytaja so drje mjenje znate, ale tola zajimawe městna Delnjeje Łužicy. Mjez nimi budže tež hižo léta zmužiče wo swoje traće wojowacy Rogow. Tuž njeh so prawje wjele zajimcow bórze pola njeho přizjewi.

Namakała je so wobšěrna lisćina sobustawow něhdyšeho Njeswaćanskeho serbskeho towarstwa „Jutrnica“. Mjena drje mjezty zemrětych mějachu přítomni hišće zwjetša w žiwym pomjatu. Wone nam wobsweđča, kak serbska je wosada snadź wokoło 1925 była. Ale tež wšelake

džensa hišće znate ležownosne mjena na to pokazuja.

Na kóncu zeńdženja Serbski superintendent wozjewi, zo poda so z docpěćom rentnarskeje staroby a tež ze strowotnych přičin 1. jutrownika tuteho léta na wuměnk. Tuž njehodžeše so tež přichodny termin za serbske wosadne popołdnje postajić. Za wjacelětnu swěrnú prócu wo serbskosć wosady přeprawa jemu bratr Handrij Wirth w mjenje přítomnych kwěcel a domiznisku knihu wo Njeswaćidle. Zwjazka to z wutrobnymi słowami džaka a připóznaca. Prašenje, kak dale, njehodžeše so wězo na městnje rozrisać. Měto so snano pytać za druhimi móžnosćemi abo dopomnić so tež na swójske mocy. Napominanje k njepopušćenju prócy měli nam być słowa něhdyšeho wosadneho fararja Jurja Mjenja (1727–1785). Wón nam z při skladnosći serbskeho cyrkwinskeho dnja 1994 tu poswjećeneje tafle přiwola:

„Tehodla zmužče so – stawajće, bratřa! Njedajće cyle tutej wosebnej řeči do procha spadnyć!“

Arnošt Grofa

POMHAJ BÓH

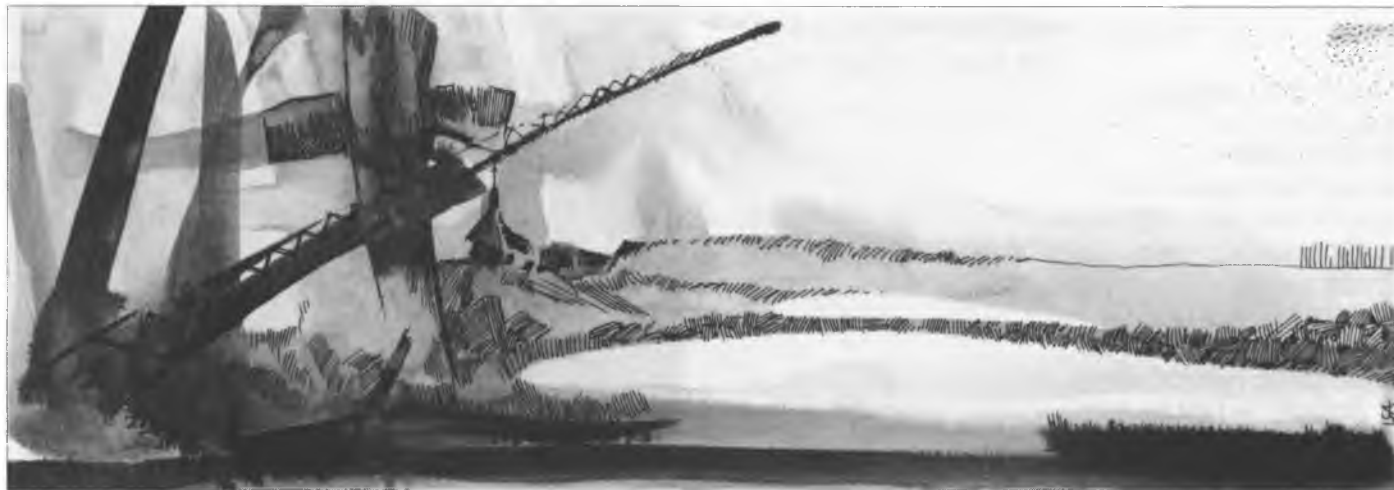
„To Serbow ‚Pomhaj Bóh!‘ mi je haj wyše złotego ...” Takle je Łazowski farar Handrij Zejler w swoim času wuchwalował postrow ewangelskich Serbow. Swoju baseń „Serbow strowjenje” skónči z přeswědčenym wuznaćom: „... my z Bohom wšitkich strowimy, to česć je serbowstwa.”

Z časa Handrija Zejlerja je so wjele změniło. „Pomhaj Bóh” njeje jenož hižo postrow, ale tež mjeno časopisa. Postrow samón je jenož hišće porědko słyšeć. Při wšěm njeje na swojej rjanosci a hłubokosci ničo zhubił.

Kajke asociacije budźitej słowje „Pomhaj Bóh” džensa, pođra

lěttotka po Zejlerju? Wosom serbskich basnicow a basnikow su so z tutymaj słowomaj rozestajeli. Jich mysle wo „Pomhaj Bóh” so njewobmjazuja na postrow, ale wobjednaja tež dalše temy wot reflektowanja wěry a wosobinskih začućow přez konfesionalne džělenje křesćanow a Europu hač k wohroženej domiznje. Basniske twórby, wozjewjene na přichodnych štyrjoch stronach, je ze swojimi rysowankami wobohaćila grafikarka Isa Bryccyna.

Refleksije serbskich wumělcow w słowje a wobrazu su zdobom dar čitarjam a časopisej „Pomhaj Bóh”, kotryž woswjeći jutry 2002 njewšědny 111. jubilej swójeho zatoženja. **T.M.**

Wjerš pomazy

Na hórkach podworana
kemšaca šćežka.
Kotruž njebjo strowješe,
kamjenje bluwaca rola
dawny džak jemu njewě, jón
zamjelči pusta.

Kerk lisćaty wukopany,
hdžež wětriki spachu
a bydlachu ptački.
Zamknjeny arcyert
njerodži wo słowo, za kotrež
ruka njerukuje.

Po přirówěcku rěčka
zadušena, dešć wotplawi
hruzlik, wotwěje pódu
wichor. Rjana zemja
hnězdo hižo bjez pěsni, nětk
pomhaj ći Bóh.

Kito Lorenc

Rozrogowanje

Kake grozne słowo jo to,
ale co ga což?
Gaž pšešiwu swojej woli
čłowjek ze swojogo doma zo,
dokulaž ten cuzy jom groni: Wen!
Wostaj dom, cerkwju a zwon.

Měniš, se rozžognowaš jo to?
Měniš, luž možo pokojny ruku daš
tom, kenž bužo wotbagrowaš dom a wjas?
Wen, nic ako wen,
zwoni tužny slědny raz zwon.
Grozne, ako žywjenje młogi raz jo,
tak grozne słowo jo stworiło:
rozrogowaš.

Bog daj, wono njetrjebało se wužywaš,
mogli Rogowarjam pokoj daš,
až mogali doma zawostaš,
dokulaž ga woni lubuju
ako ty a ja swoju domownju.

Bog daj, to słowo rozrogowaš
by mogali skoro zasej wutamaš,
a jano to słowo rozžognowaš
w lubosci dej zaklinčaš.
Bog daj, Rogow njeb'du dalej wostowaš.

Měto Worak

Pomhaj Bóh!

I

Njeh Bóh pomha,
haj, tebi a mi.
W časach zańdzenych,
ow złotych,
wotewri słowo wokomik
spóznaća wěčnosće
mjez tobu a mjezy mnu.

da gehen alle lichter auf
zwischen den beiden und
gnade strömt über und über
das dasein: hilf gott uns.

Njeh Bóh pomha,
haj, tebi a mi.
Pomhaj Bóh –
słowo nětk wjerći so,
njedótknje tam napřečo
a klinči wróco jako
frazu.
Postrowju-li
ja,
wotmołwu njewočaknu.
Z Bohom je kóždy sam.
Njeh Bóh pomha,
haj, tebi a mi.

II

Hdyžkuli žonam so stanje
strowjene być
Pomhaj Bóh,
potom rjap so zruna:
so wě,
haj, Bóh je!
Njeh pomha, mój Bóh,
njeh so poradži tón skutk.
Z Bohom.
Z Božej pomocu.
Napominanje pomha,
pomina
na prawy puć
z Božej pomocu tón skutk.

und die frauen gottes gürteten
ihre lenden und arbeiten für
zwei: für den mann und sich
selbst.

III

Pomhaj Bóh!
Budź strowjena, ty žona,
samalutka ty na puću mojim
nimo džeš z brěmjenjom zrudoby.
Pomhaj Bóh!
Ty cuzbniko,
a džak tebi, wjerš pomazy.

*Pomhaj Bóh mi
nic z woćow zhubić
ćopće swětlesko
w dłóni ruki
pacerk róžowca
so chowa před
wotběžanym časom
hdyž lěwy puć
a prawy bok
cyrkej džěli
mojeho Boha
a twojeho
wołam na pomoc
wotpřimanu parličku*

poćolic

wuswětlic

zjednoćic

Marja Krawcec

Boža tučalka

drje bjeze dna ščežkuje
 puć Boži hać do wěćnosće
 mróćelow kapy sylzujaja
 pruhu slónca łamajaja
 kušu chwilkku krasni miłosć
 znamjo zwjazka wotewri
 wrota njebieske čerwjeni
 złotu módrinu Trojicy
 množi sydom smilnych darow
 kaž tućel z njebja
 wěšći Boži džiw
 wobradźa snopy same
 na zemi pastyrjo
 wjazajaja powrjestła rozuma
 kaž duša Pomhaj Bóh

Měrana Cuscyna

Pomhaj

hdyž so mi ze zda zo nje přecela widžu
 jeho wobraz w barbje před wupřestrětej płachtu
 jeho broda
 jeho ćmowej woči
 jeho z běteje košlu pokrytu hruď
 wón so poći
 čakam zo za płachtu sahnje
 čakam zo so džiw z podobiznu stanje

wón ke mni rěči ale ničo njepraji
 sćelak je jemu rěč wzał
 sćelak wozjewi zo je jeho rěč brón

ale jeho brón leži na kamjenju
 wotpoćuje při jeho kolenu
 jeho woči hladatej na mnje

hdyž nje přecela spóznaju
 sym jemu božu podobiznu wotrjekła
 sym jemu postawu dariła
 do postawy sym sej kajkosće stworiła
 nje přecelske kajkosće w postawje nje přecela
 hižo krjeslu jeho wobrys na płachtu
 do wobrysa cilowy križ

hladam za brónju na kamjenju
 trochuju distancu wot jeho ruki k njej
 trochuju distancu wot mojeje ruki k njej
 poču so
 dótkam so ćmoweju woćow
 dótkam so běteje košle na hruźi
 dótkam so kolena
 tasam kamjenj

nje pušćimój so z woćow
 džeržimój so kamjenja

prěni kamjenj rěči

Bóh

Róža Domašcyna

Pomhaj Bóh, Europa

Tež naše blidko prózdne njeje
abo jenož kwětki změje
na europskim wołtarju,
hdžež najlěpše dary su.

Gutenberg tam wězo je
a w mnohich rěčach biblije,
zažne mólbje čłowjestwa
a přenje knihi słowjanstwa,

retomas tež techniki,
koleso a časniki,
Zahrodnik mechanikus
ma tam swój najlěpši kus,

tež Smolerjowe "Pěsnički"
njejsu Serbja zabyli,
samo swoje "Přisłowa"
položichu na wołtar.

Za čo pak tón stary róh
a na nim złote "Pomhaj Bóh"?
Naš postrow je sej zdobył swět,
tež tam je wón najrjeńši nět.

Beno Budar

Pomha cí

što pomha cí
hdyž je nuza wulka
što cí pomha
hdyž sam sy a bjez postrowa

što pomha cí
na nihdy a nic na zasowidženje
što cí pomha
won a daloko přeč bjez rozžohnowanja

što pomha cí
wšón stres
što cí pomha
sy-li bjez -

što pomha cí
twoja wola a wěr
a pomha cí Bóh

abo što

Jurij Łušćanski

Pomhaj Bóh
je wutrobite přeće
a kruta dowěra,
je sylne přeswědčenje
a ćicha namołwa,
je najkrótsi pačer
a naš najstarši postrow,
kotryž njeměł bjez wotmołwy wostać.

Ma tři zložki kaž Trojica,
z mjehkim *om* kaž pomhaj-komu
a džěćacym *aj* kaž tujkaj,
ale tež *haj* k žiwjenju,
a skónči z *ó* kaž posledni stork
a bóle šće zadžiwanje: nó a -
a to njech je bjez kónca.

Jurij Łušćanski

Maja drje zuby ...

... a tola nikoho njekusaja. – Nic wo Serbach samych je rěč, ale wo listowych znamkach. Wo tajkich, kotrymž přiměrny wěsty serbski wobsah a pozadk. K lětušej wulkej Budyskej rěčnicy je runje zaso tajkale wjelezubikata papjerka wušła. Rjana wěc, poprawom. Tola wočakanja tych, kotřiž na poldra tysac lět při Sprjewi sydla, njejsu so spjelniše. Znamka předstaji „serbsku stolicu“, na dwurěčnosť pak njeje so dźiwało. Hdy budže dwurěčnosť jako něšto normalne skónčnje samozrozumliwa?! Ma so wyše toho rjec, zo město „Bautzen“ tute mjeno hakle z lěta 1868 oficialnje nosy. Tysac lět a starše je serbske mjeno. Pomjenowanje „Budusin“ z přeněho pisomneho naspomnjenja w lěće 1002 by na městnje bylo přidać. Zo je to možno, je so na příklad před něšto lětami pokazalo při rěčnicy města Podstupima: Tehdy wudaty wosebity pjenjz je so ze słowjanskim mjenom „Podstupimi“ wuhotował. A tež listowa znamka k 750. rěčnicy kláštra Marijina hwězda w Pančicach z lěta 1998 měješe serbske napismo.

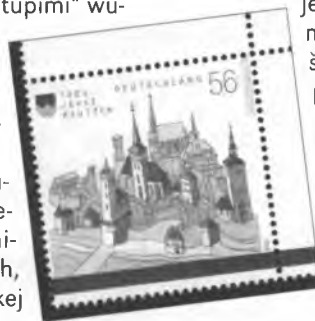
Kaž z wuprajenja parlamentariskeho statneho sekretara zwjazkowego ministerstwa financow wučitach, je so dwurěčnosť na Budyskej

znamce na rozsud přirady ministerstwa wotpokazala. Njebě to potajkim případ, ale wědomy politiski rozsud. Profilowany nowinar Manfred Laduš rjekny njedawno, zo „listowa znamka je mała posočka stata ...“. Što chceš tomu hišće dodać?

Dostojnosť časopisa PB wšak zakaza mi, swój hněw z hrubymi słowami na papjeru dać. Wono zarjaduje so do wěšho, štož su Serbja na njerjanosćach a nješwarosćach w zaštych měsacach a lětach po přewróće – hižo zaso – dožiwec dyrbjeli. Hač je to zawrjenje Chróšćan srjedźnje šule abo mólička listowa znamka abo wohrožena delnjoserbska wjes Rogow abo wěčne wojowanje wo pjenjezy Załožby abo njedobre změny strukturow w serbskich institucijach ... Stajnje zaso padaja skromne serbske přeća a zajimy pod blido. Takle njeměta pak Němska z małym serbskim ludom wobchadzeć, hdyž tola hewak

jeje statni reprezentanca husto mjenja, zo měli druhich w prašenjach mjeńšinoweje politiky powučować, a při tym husto na pječa wosebje dobru politiku doma pokazuja.

Tola wróće k znamce a fatalnemu rozsudej! Chcu to

Budyska listowa znamka – bjez serbskeho napisma

skedźbliwje takle prajić: Přenja listowa znamka Němskeje ze serbskim motiwom je z lěta 1935 (!). Přirunuješ-li tutu a wonu nětčišu nowu z lěta 2002 (!), potajkim z časa europskeje zmyslenosće, demokratije a zawjedźenja zhromadneje měny a wulkih přocowanjow wo dorozumjenje ludow, sy snano wjace hač jenož kusk zadźiwany. Wona přenja znamka pokazuje mjenujcy serbske holič z delnjoserbskeje wsy Most. Je to podobizna Marjany Kula-weje, kotraž je hakle před něšto lětami zemřela a čas žiwjenja swoju narodnu drastu nosyła – na znamce wězo pyšnu rejowansku. Wušła je znamka w rjedže němskich narodnych drastow a je wšak tež bjez serbskeho słowčka. Nochcu tule božedla stawizniski wobraz zekřiwec! Ale znamku z lěta 1935 by bjezdweła každy jako tu bóle serbsku posudžował porno wonej Budyskej znamce, kotraž njecha ludži wo serbskosći města informować a kulturnje kubtać.

Sym wo tym přeswědčeny, zo nowa Budyska znamka njebudže poslednja, kotraž hodži so při wěšom do zběrki na temu „Serbja“. A hněw dla skomdźeneje dwurěčnosće so bórže w morju druhich mjerzanjow a wšednych starosćow zatepi.

Dodać chcył pak hišće: Štož by chcył wšitke tajkele znamki pod hesłami Łužicy/Serbja/Słowjenjo w Němskej zjeć, by so wěsće njewočakowanej ličbje dźiwał: Je jich mjeztym wjace hač 80 wšelakich motiwow.

Werner Měškank

Lutherowa džowka Margarete von Kunheim (1534–1570)

Najmłódša džowka reformatora je swoje slědy zawostajiła w dalokej Wuchodnej Pruskej. Wona bě była patronka cyrkweje w Mühlhausenje. Cyrkej džensa hišće steji jako jedyn z mało Božich domow, kiž nje-stachu so z woporom wójny abo zapusćenja. Mühlhausen leži w małej dolinje při hlownej dróze z ruskeho Kralowca do pólskeho Olsztyna. Dołhi čas wužiwaše kolchoza Boži dom jako žitny sklad. Hakle poslednje lěta móže ewangelsko-lutherska wasada po wobšěrnym ponowjenju cyrkej zaso wužiwać. 1945 bě so cyłe nutřkowne wuhotowanje a wulki džěl drohotneje biblioteki zničilo. Tež wobrazaj Margarety a

Cyrkej we wuchodapruskim Mühlhausenje pola Kralowca

jeje nana Martina Luthera, molowanej wot Lucasa Cranacha młódšeho, stej zhubjenej. Džensa rěka Mühlhausen Gwardejskoje.

Kak je nětk Margarete do tuteho zdaleneho kraja přišla?

Po smjerći mačerje běše wona syrota. Philipp Melanchthon we Wittenbergu je ju do swojeje swójby přiwwzał. Jeje pozdžiši mandželski Georg von Kunheim je jednacelětny swogeho nana zhubił. Nanowy lékař, sławny tachant a astronom Nikolaus Kopernikus, njebě móht jeho chorosć wuhojić. Wosyročeneho hólca wza wójwoda Albrecht von Brandenburg k sebi. W Kralowcu dósta hólć šulske wukubtanje. Wójwoda znaješe Melanchthona. Tak móžeše Georg we Wittenbergu teologiju a prawo studować. Tam so Maragarete a Georg zeznašaj a so zjawnje slubišaj. Zemjantstwo pak bě přećiwo zmandželenju z byrgarskej holcu. Z wjacorymi listami móžeše Melanchthon přećiwnikow tuteho kwasu přeswědčić.

W 15 lětach mandželstwa porodži Margarete džewječ džěci. Pječ zahe zemře. 36lětna wona wumře. Poboku swojich pječ džěci je wona w Mühlhausenskej cyrkwi pochowana.

Luther je basnił swojeje džowce Margareće rjany hodowny spěw „Ja z njebjes dele přichadžam“.

Kurt Latka

23lětna Margarete von Kunheim – zhubjena mólb Lucasa Cranacha młódšeho

Foće: priwatnej

Ewangelska šula w Bukecach

Předsydstwo Ewangelskeho šulskeho towarstwa we wokrjesu Budyšin běše na 6. februar přepršoło staršich z wuchodnych Budyskich kónčinow na zhromadźiznu do Bukec. Něhdže 200 wobdźělnikow zeznajomi so z konceptom za ewangelsku šulu w Bukecach, tola předstajichu so tež čez, kotraž su z wutworjenjom zwjazane. Starši mějachu na zastupjerjow towarstwa rjad prašenjow wosebje k organizatoriskim a finacielnym problemam, kotraž nastanu z přechodom statneje šule k šuli w swobodnym nošerstwje. Diskutowaše so tež nabožny profil šule. Hižo džen do zhromadźizny bě došlo k zeńdženju mjez towarstwom, Bukečanskimi wučerjemi a zastupjerjemi regionalneho šulskeho zarjada, na kotrymž so wosebje wobjednachu problemy wučerjow w procesu přechoda.

Po mjenjenju předsydstwa šulskeho towarstwa wobsteja tuchwilu jenož hišće snadne wuhlady, zo so přewzaće do swobodneho nošerstwa k 1. awgustej 2002 poradzi. Najwjetša nuza su pobrachowacy wučerjo za srjedźne šule w Hornjej Łužicy. Tohodla by regionalny šulski zarjad Bukečanskich wučerjow jenož njerady do swobodneho nošerstwa pušćit. Bjez wučerjow njemóže pak šula wobstać. Tola tež rjad tamnych prašenjow by so dyrbať nanajspěšnišo wujasnić. Přechod do swobodneho nošerstwa zda so k šulskemu lětu 2003/04 móžny.

Jan Malink

Michalska tafla so ponowja

„Tafla je hotowa drohoćinka, hižo swojeho nimoměry rjaneho barokneho pisma dla.“ Takle sudži Budyski kamjenjećesar Uwe Konjen wo serbskej napismowej tafli z lěta 1802 při Michalskej farje. Filigranosc pisma a dokonjanosc, z kotrejž su jednotliwe pismiki na wumětske wašnje do so splećene, ma wón za estetisku chłóšćenku.

Při miłym zymskim wjedrje spočatk februara wutwarl kamjenjećesar Uwe Konjen serbsku tafli při Michalskej farje.

Foto: T. Malinkowa

W nadawku Serbskeho ewangelskeho towarstwa Uwe Konjen w přichodnych tydženjach tafli ponowi. Z Michalskej fary je ju hižo spočatk februara wutwaril. Nětko čaka tafla, wurjedźena wot procha, blakow wobmjetka a wjacorych worštow barby, w jeho džěłarni w Džěžnikach na restawrowanje.

Byrnjež poměrnje derje zdžeržana była, budže sej tójšto džěła žadać. Wšelake wobškodžene městna maja so wudospoňić. Někotre pismiki, kiž je wjedro dweju lětstotkow wuplokało, maja so rekonstruować. Zo by so tole wěcywustojnje stało, džěła kamjenjećesar z nazhonitej fachowču za zastarske pismo hromadže. Pismiki, kotrychž forma hižo spóznac njeje, budu so napodobnić po přikładze pisma na 200 lět starych narownych pomnikach na Budyskim Tuchorju.

Po wobnowjenju njezatwari so tafla hižo do wonkowneje murje přitwarka při Michalskej farje, ale w přitwarku nad chěžnymi durjemi. Z tym wróci so na swoje historiske městno a je zdobom před wjedrom škitana. Poswjećit ma so na Serbskim ewangelskim cyrkwiniskim dnju, njedźelu, 9. junija 2002. Za zaptaćenje ponowjenskich džěłow so hišće dary zběraja (hlej strona 12).

T.M.

W jutrownej nocy

„Dži, moja džowka, wo pońoc k hrjebičce,
čerpaj wodu – jenož hodžinku čista kaž kristal,
ta strowa je a rjanosc či da.
Zezamkni sej hubje a džerž kruće swoju kanku,
hdyž kadlojo će nastroža,
kiž w kerkach na holcy łakaja.“
Tak prajiła je jej maminka.

Holčka džěše k hrjebičce, w ruce swoju kanku,
šukot zady wołšiny ju wustróži.

„Wostań strowa, moja lubčička“,
slyšeše šepćač lubeho.

Wjesoła chcyše jeho postrowić,
ale woda klusny jej mjezwoči.

Kruće kanku džeržeše
a z radosće rejować chcyše,
ale z huby přišlo njeje žane słowo.
Domoj holčka čekaše,
durčka wostaji wotewrjene.

Jan Kašpor

Nowa připrawa w Bukecach

Za zachowanje Božej stwórbje mamy stajnje za nowymi pućemi pytać. Hladaš-li do Łužiskeje krajiny, witaja nas wysoko sahace wětrniki hižo zдалoka. Ale tež mjenje kedžbnosc zbudžace formy wudobywanja miliny su runje tak relewantne. Tak džěła na přikład na třěše Bukečanskeje fary wot nazymy lońšeho lěta tak mjenowana fotowoltaik-připrawa. Je to připrawa, kotraž milinu z pomocu słońca produkuj. Za to su so 12 modulow na južnej stronje třěchi připrawili. Na płońinje 8,8 m² hodža so 900 W nadžělać; tute so do milinoweje syće dadža. W januaru 2002 su so hižo 55,2 kWh dodali.

Pokazowanska tafla, kotraž je při farje připrawjena, wozjewja stajnje aktualne daty słońčneje energije. Z tym ma so ludnosć skedžbnic na alternatiwnu metodu dobywanja energije. Džěci su w nabožinje wubědžowanje w rysowanju přewjedli. Kemšerjo su potom najrjeńše rysowanki wupytali a tute su nětko na tafli widjeć. Tam hodži so mjez druhim slědowacy tekst w němskej a serbskej řeči čitać:

Božo, wotewri nam woči wutroby,
zo bychmy spóznali swoju nadžiju.
Ze skutkom powědamy wo tutej nadžiji
a stajimy jej znamjo z tutej naprawu.

Naprawa so wot Němskeje zwjazkoweje załožby wobswěta a Ewangelsko-lutherskeje krajneje cyrkwe spěchuje.

Hdyž sej swój njedželski kofej zesłodžeć daće, myslće na to, zo je wón snano z pomocu miliny Bukečanskeje fary zwarzeny!

Hanaróža Šafratowa

Pokazowanska
tafla noweje
milinoweje
připrawy při
Bukečanskej farje

Foto: H. Šafratowa

Katolsko-ewangelske spomnjenki (2)

Přezjednosť

Kak čłowjesce a přezjednje móža(chu) ludžo wšelakoreho wěrywuznaća mjez sobu wobchadźec, rozprawještaj mi něhdže w léće 1988 staruškej ewangelskej Wukašec mandželskej w Króncy pola Zarěča: „Fararja Józefa Nowaka-Radworskeho jara derje znajachmoj. Z Chrósčanskich stron domoj do Radworja ducy abo nawopak wón stajnje pola nas nutř zatoži.“ Škoda, zo so jeju wjace za přičinu přečelstwa woprašec njemóžu.

Swjećatko pola Wěteńcy Foto: priwatne

Njepřezjednosť

Nawopak je znate razne wustupowanje Ralbičanskeho wosadneho fararja Jakuba Žura přećiwo zhromadnemu skutkowanju wjesneho Sokołskeho towarstwa ze Sokołami ewangelskich wosadow w času, jako so Serbski Sokoł přiběracemu wliwej němskeho fašizma w serbskim kraju wobaraše. Farar Žur tu postajenja cyrkwinskeje wyšnosće zasakle nade wšitke narodne zajimy staješe. Přećiwo sportowanju serbskeje katolskeje młodžiny w němskich, byrnjež nacistiskich towarstwach tehdomniša katolska cyrkwinska wyšnosť njewustupowaše.

Mudriši bě tehdy młody Ralbičanski kapłan Jurij Šolta. Wón je we wobłuku cyrkwe, takrjec pod jeje škitom, wosadneje młodžiny dale po sokołsku sportować dał a ju při tym podpěrował. W samsnym času cistercienski měšnik a administrator hnadowneje cyrkwe w Róžeńce, Romuald Domaška, serbskich młodostnych namołwješe so we wobłuku Serbskeho Sokoła přećiwo němskemu fašizmej wobarać a swóji narod zakitować.

Sprawnosće dla dyrbi so přiznać, zo so farar Žur-Ralbičanski w léće 1940 raznje přesadženju do Němcow spjećowaše a so 64lětny měšnišeho zastojnstwa wzdawši dale we wosadze na dobro zachowanja naroda skutkowaše.

Zeznach ewangelske kemše

W lécu 1991 wopytach swojeho přečela w srjedžočeskim kraju. Jědzechmoj zhromadnje do něhdže 8 km zdaleneho městačka kemši. Běše to za mnje přenja ewangelska Boža služba, kotruž sobu swjećach. Kajke to překwapjenje: Jako Serb nimale kóžde słowo zrozumich. Wotběh Božej služby a tež modlitwy běchu po słowje nimale samsne kaž w katolskej liturgiji! Zajimawe bě tež tole: Choreho přislušneho fararja zastupowaše lajk, bywši katolik. Za swoju cyrkwinsku službu měješe wosebite dušepastyrskje wukubłanje.

Serbski cyrkwinski džen

Wony mój česki přečel, z kotrymž přenju ewangelsku Božu službu dožiwich, bjez wažneje přičiny žadyn Serbski ewangelski cyrkwinski džen njezakomdži. Tute schadzowanje ewangelskich Serbow wotměwaše so 1972 we Łazu. Pušćich so tam, zo bychmoj so z přečelom po dlěšim času zaso widžatoj. Tehdy njeznajach hišće wuznam tohole swjedženskeho schadzowanja ewangelskich Serbow ani chutnosť, z kotrejž so přečel na nim wobdžěleše. To spóznach hakle 1995 w Klětnom. Tam wopytach z přečelom swjedženske kemše. Potom běch jeho dwójce wot soboty na nježdělu hospodował a z nim na jeho „putnikowanje k ewangelskim Serbam“ jě.

Ani jónu w 34 lětach swojeho wuskeho znajomstwa z wjacorymi słowjanskimi bratrami w Českej pak njeje nihdy swětonahladna wšelakorosc přečelstwo počěžowała.

Ekumena – zhromadženstwo

Džensa so sprawni a wědomi Serbja woběju nabožinow wo dobru křescánsku přezjednosť k narodnemu spomóženju prócuja. Na Serbskim ewangelskim cyrkwiskim dnju tež katolski měšnik postrow swojeje cyrkwe posrědkuje. Mjez stami ludžimi na poswjećenju pomnika swjateju Cyrila a Metoda, japoštołow Słowjanow, lóni nazymu blisko Smochćic bě tež farar Jan Malink ze swójbu. Bjez dwěla běchu tam dalši ewangelscy Serbja, kotrychž njeznaju.

Tule napisane dopomnjenki a nazhojenja nochcedža ekumeniske prócowanje ani w najmjeńšim podrywać. Su skerje kusk stawiznow. Koho njeby spokojata dobra nabožna přezjednosť serbskich katolskich křescánow z ewangelskej wosadu w Smječkecach, wo čimž časćišo w Serbskich Nowinach a w Katolskim Posole čitamy! Bywšej Smječkečanskej fararjej Zimmermann a Bauer staj hižo w swójim času z dobrymi příkladami drobných skutkow křescánskeje lubosće džensa spomóžnu ekumenisku zhromadnosť zaměrnje twariłoj. Katolscy Smječkečenjo a jich wosadni duchowni su so ze swojeje strony wo džensa dwutydženske katolske Bože služby we wjesnej ewangelskej cyrkwi prócowali. Stolětne wopominanje poswjećenja Smječkečanskeho Božeho domu lóni swjatki bě swjedžen cyteje wsy. **Srb**

(Kónc w přichodnym čísle)

Hnadowna cyrkej w Róžeńce, hdžež so wjackróč wob lěto katolscy wěriwi zhromadźuja k swojim putnikowanjam Foto: J. Maćij

Powěsće

Jutrowny postrow na tykancu serbskeje swójby w Texasu Foto: prywatne

Budyšin. Wosadne łopjeno Michalskeje wosady za februar a měrc skedźni we wosebitej přiloze na předstějace wobnowjenje serbskeje tafle z lěta 1802 při Michalskej farje. Tekstej wo wuznamje tuteje tafle stej přidatej foće. Zdobom so wosadni přeprašuju na jeje znawaposwjećenje a na dalše zarjadowanja serbskeho cyrkwinskeho dnja lětsa w juniju. Tež w poslednim loňšim a přemim lětušim čísle časopisa „Oberlausitzer Kulturschau“ stej so přinoškaj wo mjenowanej tafli wozjewiwoj.

Praha. Ewangelski tydźenik „Kostnické jiskry“ wozjewi w čísle 1/2002 nastawk wo druhim wudaću Ochranowskich hesłow w serbskej rěči z pjera fararja n. w. Miroslava Hlouška. Podobne pojednanje so runočasnje tež w Serbach wozjewi (hlej januarske číslo Pomhaj Bóh).

Łaz. Spěchowanske towarstwo Zetkanišćo „Dom Zejlerja a Smolerja“ chce lětsa ze wšelakimi zarjadowanjami wopominać třoch wuznamnych Serbow. Minje Witkojc budže wěnowany literarny wječork dnja 22. apryla, na kotrymž předstaji so němskorěčna kniha z jeje basnjemi, kotraž je w přetožku Elki Nageloweje ze Zhyčina njedawno w serbskim nakładnistwje w rjedže „Die sorbische Bibliothek“ wušła. Na Jana Pawoła Nagela, založi-

ćela a přenjeho předsydu Łazowskeho towarstwa, spomina so 17. meje składnostnje jeho pjatych posmjertnin z hudźbnym wječorkom. 130. posmjertninam fararja Handrija Zejlerja budže wěnowane 15. oktobra literarno-hudźbne zarjadowanje.

Budyšink. Komitej Hadama Bohuchwała Šeracha, kotryž so 24. januara na Budyšinskej farje zeńdže, planuje za lětsa dalše zarjadowanja na česć sławneho fararja a pčolarja. Z dwurěčnymi kemšemi a swjedženskimi přednoškami ma so w meji poswjećić wjesny kulturny centrum jako Dom H. B. Šeracha. Zdobom ma so mała wustajeńca wo nim wotewrić. Šerachej wěnowany budže tež wobraz w swjedženskim ćahu při woswjećenju 1000lětneho jubileja města Budyšina. Dale je w Budyšinku předwidžany přednošk wo zaslužbach Šeracha na polu pčolarjenja.

Wetzlar. Radijowy sćelak ERF 2 (Evangeliums-rundfunk) we Wetzlarju je 22. februara wusywať cylohodźinski program wo Serbach. W jednotliwych přinoškach předstajichu so stawizny, rěč a kultura Serbow kaž tež jich přislušnosť k ewangelskej a katolskej cyrkwi. W telefonowych interviewach běchu originalnje slyšeć nawoda Serbskeho instituta prof. Dietrich Šolta z Budyšina, Radworski farar Šćěpan Delan a Budyški farar Jan Malink.

Zbožopřeca

Dnja 22. měrcsa woswjeći **Serbski superintendent Siegfried Albert** swoje 65. narodniny. Wutrobnje jemu k jubilejaj gratuluje a džakuje so jemu za wšo swěrnje wukonjane džěto za ewangelskich Serbow předsydstwo Serbskeho ewangelskeho towarstwa. Bóh žohnuj jeho dalši puć žiwjenja.

Dary

W januaru je so dariło za Serbske ewangelske towarstwo 100 eurow, za Pomhaj Bóh 50 eurow, 40 eurow, štyri króć 25 eurow, dwójce 20 eurow a za wobnowjenje Michalskeje tafle w Budyšinje 35 eurow. Bóh žohnuj dary a darićelow.

Za wobnowjenje Michalskeje tafle je so hač do kónca januara 986,50 eurow nahromadźiło. Cyłkownje płaći wobnowjenje 2 300 eurow. SET prosy wo dalše dary.

Přeprašujemy

02.03. sobota

15.00 ekumeniske zetkanje Serbow w Drježdžanach (sup. Albert)

03.03. 3. njedzela w póstnym času

10.00 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje na Michalskej farje (sup. Albert)

11.45 nutrnosť w rozhłosu (farar Malink)

13.30 kemše w Budestecach (sup. Albert)

09.03. sobota

14.00 wosadne popołdnje w Klětnom (sup. Albert)

10.03. 4. njedzela w póstnym času

15.00 wosadne popołdnje we Łazu (sup. Albert)

12.03. wutora

16.00 wosadne popołdnje w Nowym Měsće (sup. Albert)

16.03. sobota

14.30 wosadne popołdnje w Delnim Wuježdze (sup. Albert)

17.03. 5. njedzela w póstnym času

11.45 nutrnosť w rozhłosu (sup. Albert)

18.03. pónđzela

14.30 wosadne popołdnje we Wuježku pola Wósporka (sup. Albert)

29.03. Čichi pjatk

9.00 kemše z Božim wotkazanjom w Rakecach (sup. Albert)

11.45 nutrnosť w rozhłosu (farar Malink)

14.30 Bože wotkazanje w Budyšinje w Michalskej (sup. Albert)

07.04. 1. njedzela po jutrach

14.00 kemše w Budyšinje w Michalskej z rozžohnowanjom Serbskeho superintendenta Siegfrieda Alberta

Pomhaj Bóh časopis ewangelskich Serbow

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Jerjowa/Heringstr. 15, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z. t., Čornobohska/Czornebohstr. 12, 02625 Budyšin/Bautzen
Hłowny redaktor: Superintendent Siegfried Albert, Jerjowa/Heringstraße 15, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 03591/481280)

Zamołwita redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 03591/600711)

Čišeć: Čišećernja DELANY tzwr w Njeswaćidle
Postvertriebsnummer: F 13145

Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625 Bautzen

Přinoški a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Konto-Nr. 1 000 083 167, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 855 500 00

Pomhaj Bóh wuchadźa mjesačnje. Spěchuje so wot Zatožby za serbski lud. Lětny abonement płaći 8 eurow.